

Za više stručne kompetencije i znanja

Veročka Garber
Snimili: Dražen Ninić i
Veročka Garber

Prvo savjetovanje Hrvatskog ogranka Međunarodne elektrodistribucijske konferencije (CIRED), okupila je široki krug stručnjaka, pristiglih iz distribucijskih tvrtki, instituta i fakulteta, proizvođača opreme i davatelja usluga, opskrbljivača, potrošača i regulatornih tijela

Savjetovanje HO CIRED-a bilo je radno i organizacijski uspješno pripremljeno za više od 400 sudionika, koji su usredotočeno i s velikom pozornošću pratili izlaganja tijekom cjelokupnog trajanja Savjetovanja, a o značaju aktualnih tema svjedoči više od 130 pripremljenih referata, za čije opsežnije izlaganje, na žalost, nije bilo dovoljno vremena

Pod pokroviteljstvom Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva – Uprave za energetiku i rudarstvo te Hrvatske elektroprivrede, u šibenskom hotelskom kompleksu Solaris, od 18. do 21. svibnja o.g. održano je Prvo savjetovanje Hrvatskog ogranka Međunarodne elektrodistribucijske konferencije (CIRED), koja okuplja široki krug stručnjaka, pristiglih iz distribucijskih tvrtki, iz instituta i fakulteta, proizvođača opreme i davatelja usluga, opskrbljivača, potrošača i regulatornih tijela. CIRED je osnovan 1970. godine u Belgiji i od tada je glavno okupljalište svjetske elektrodistribucijske zajednice. Nakon dugogodišnjih nastojanja, HO CIRED je utemeljen u proljeće 2006. godine, a

članom Upravnog vijeća ove organizacije postao je u studenom 2007.

Budući da je ovo prvo domaće savjetovanje CIRED-a, napomenimo da se njegova stručna djelatnost provodi prema međunarodnom modelu kroz šest studijskih odbora i to: SO 1 – Mrežne komponente – predsjednik Ante Pavić; SO 2 – Kvaliteta električne energije i elektromagnetska kompatibilnost – predsjednik Goran Šagovac; SO 3 – Vodenje, zaštita, procesna informatika i telekomunikacije – predsjednik Damir Karavidović; SO 4 – Distribuirana proizvodnja – predsjednik dr.sc. Davor Škrlec; SO 5 – Razvoj sustava – predsjednik dr.sc. Srdan Žutobradić; SO 6 – Regulacija, upravljanje i organizacija – predsjednik dr.sc. Vitomir Komen.

NOVE NORME KVALITETE ELEKTRIČNE ENERGIJE

O tomu je prigodom svečanog otvaranja Prvog savjetovanja izvijestio mr.sc. Kažimir Vrankić, predsjednik HO CIRED-a, obračunajući se velikom broju sudionika i uzvanika u kongresnoj dvorani hotela «Ivan». Pritom je naglasio da se hrvatska elektrodistribucijska djelatnost nalazi pred brojnim novim izazovima, od sustizanja europskih standarda i uvođenja novih tehnologija u sve dijelove svoga poslovanja do primjene europskih direktiva te implementacije novih hrvatskih energetske zakona, a sve to u relativno kratkom razdoblju.

- *Nameću se novi kriteriji i norme, vezani za kvalitetu električne energije, odnosno kvalitetu napona, pouzdanost opskrbe kupaca, kvalitetu pružanja usluga, što predstavlja dodatne financijske, tehnološke i organizacijske zahtjeve elektrodistribucijskom sektoru, rekao je i dodao da će se makroekonomski učinci ubrzanog otvaranja*

tržišta i izlaganja elektroenergetskog sektora konkurenciji izvana moći vidjeti tek za nekoliko godina. Potom je zahvalio svima koji su pridonijeli ostvarenju Konferencije i organizaciji prvog Savjetovanja, posebice predsjedniku uprave HEP-a, mr. sc. Ivanu Mravku te zaželio svima uspješan rad, uz razmjenu znanja i iskustava.

U ime HRO CIGRE-a nazočne je pozdravio njegov predsjednik mr.sc. Ivica Toljan, naglašavajući da mu je iznimnu čast što je upravo iz CIGRE-a nastala ova organizacija, značajna za vrlo veliku djelatnost, pred kojom su golemi stručni izazovi i koja će pomoći da domaći distribucijski stručnjaci odgovore na tražena pitanja nalaze unutar svoje zemlje.

POUZDANA OPSKRBA UZ MINIMALNE TROŠKOVE

U ime *zlatnog* podupiratelja Savjetovanja – tvrtke Končar – nazočne je pozdravio Davor Mladina, napominjući da su spremno i rado prihvatili sponzorstvo. Ukratko je predstavio Končar i njegovo uspješno poslovanje, naglasivši da su opremili više od 50 posto postrojenja elektrodistribucijske djelatnosti HEP-a, da će ta suradnja biti nastavljena i ubuduće, između ostalog i zbog toga što je tvrtka Končar glavni partner u izgradnji *pametnih mreža*, koje su dio i distribucijske budućnosti.

Predsjednik Uprave HEP-a mr.sc. Ivan Mravak, govoreći o HEP Operatoru distribucijskog sustava kao dijelu HEP grupe, rekao je da bi ta tvrtka *sutra* mogla samostalno poslovati na tržištu te da su se takvim razmišljanjima vodili prigodom utemeljenja HO CIRED-a. Zahvalivši entuzijastima na trudu za organiziranje prvog Savjetovanja, I.Mravak je ukazao na viziju HEP grupe – pouzdanu opskrbu

Prvo savjetovanje HO CIRED-a

Nameću se novi kriteriji i norme, što predstavlja dodatne financijske, tehnološke i organizacijske zahtjeve elektrodistribucijskom sektoru, rekao je prigodom svečanosti otvaranja Savjetovanja predsjednik HO CIRED-a mr. sc. Kažimir Vrankić

Predsjednik HRO CIGRE-a mr.sc.Ivica Toljan, naglasio je značaj HO CIRED-a za vrlo veliku djelatnost, pred kojom su golemi stručni izazovi i koja će pomoći da domaći distribucijski stručnjaci odgovore na tražena pitanja nalaze unutar svoje zemlje

U ime *zlatnog* podupiratelja Savjetovanja – tvrtke Končar – glavnog partnera u izgradnji *pametnih mreža*, koje su dio i distribucijske budućnosti, nazočne je pozdravio Davor Mladina

Predsjednik Uprave HEP-a mr.sc. Ivan Mravak poručio je da bi HEP Operator distribucijskog sustava *sutra* mogao samostalno poslovati na tržištu te da su se takvim razmišljanjima vodili prigodom utemeljenja HO CIRED-a

Dobrodošlicu sudionicima Savjetovanja u prelijepom drevnom Šibeniku, *kolijevci* HEP-a te danas sa svojim vjetroparkom jednom od temelja budućnosti, zaželjela je gradonačelnica Neda Klarić

Predsjednik Upravnog vijeća HERA-e Tomo Galić potanko je predstavio Prijedlog trećeg energetskog paketa propisa Europske komisije

kupaca električnom energijom, koja u potpunosti odgovara Operatoru distribucijskog sustava.

- *Tu je viziju najteže postići uz minimalne troškove i zato mi moramo učiniti napor kako bi hrvatski kupci plaćali baš takvu energiju* – rekao je, uz napomenu da danas, na žalost, još uvijek nismo u takvoj poziciji te da će od 1. srpnja o.g. kupci moći odabrati svog isporučitelja.

- *Oni neće napustiti mrežu i stoga je mi moramo dovesti na razinu nužne kvalitete te zajedno s našim partnerima graditi hrvatsko gospodarstvo*, poručio je I. Mravak, zaželjevši nazočnima uspješan rad i dobre zaključke.

TREĆI PAKET EUROPSE KOMISIJE

Dobrodošlicu sudionicima Savjetovanja u prelijepom drevnom Šibeniku, *kolijevci* HEP-a te danas sa svojim vjetroparkom jednom od temelja budućnosti, zaželjela je gradonačelnica Neda Klarić. Zahvalila je članovima Organizacijskog i Počasnog odbora, ponaosob Predsjedniku uprave HEP-a, što su upravo Šibenik odabrali za održavanje prvog Savjetovanja CIRED-a, a Šibenik će – kako je poručila – to znati uzvratiti.

Završnica svečanog otvaranja Savjetovanja pripala je predsjedniku Upravnog vijeća HERA-e Tomi Galiću, koji je potanko predstavio Prijedlog trećeg energetskog paketa propisa Europske komisije od 19. rujna 2007.godine. Pritom je T. Galić izdvojio razloge za izradu tog novog Prijedloga.

- *Važeća pravila o razdvajanju mrežnih djelatnosti ne osiguravaju učinkovito funkcioniranje tržišta, nejednak je položaj novih tržišnih sudionika, nedovoljan stupanj neovisnosti nacionalnih regulatora...*

Govorio je i o područjima promjene, s naglaskom na one koje se odnose na Operator distribucijskog sustava, a potom i o promjenama vezanima uz nacionalne regulatorne agencije, njihovim dužnostima i ovlastima, financijskoj autonomiji te odgovarajućim kadrovskim i

financijskim resursima za obavljanje tih poslova.

IZNAD OČEKIVANA POSJEĆENOST

Svečano otvaranje Savjetovanja, kao i sve ostalo, izvrsno je organizirao domaćin – Elektra Šibenik, na čelu s direktorom Miodragom Živkovićem i malom, ali vrijednom ekipom okupljenom oko svenazočnog voditelja Ureda direktora – Dražena Ninića.

Usljedila su dva radna dana pod *punim gasom*. Naime, nikada toliko ljudi iz distribucijske djelatnosti nije bilo istodobno na jednom mjestu, a zanimanje za referate i stručno sudjelovanje nikada nije bilo iskazano u tolikoj mjeri. Stoga je vrijeme izlaganja pisanih radova bilo ograničeno na samo osam minuta. Radilo se u prijedpodnevnim i poslijepodnevnim satima, a u prepunim dvoranama nije bilo dovoljno mjesta za sve koji su željeli čuti izlaganja.

Jednako posjećene bile su i večernje prezentacije sponzora – *zlatnog* Končara i *srebrnog* Dalekovoda, također vrlo dobro organizirane, uz zanimljiva izlaganja.

Savjetovanje HO CIRED-a bilo vrlo uspješno, radno i organizacijski, više od 400 sudionika nastojalo je čuti što više predavanja, koja su se usporedo održavala u dvjema dvoranama. Pripremljeno je više od 130 referata, a Savjetovanje je jednako uspješno i završilo na ugodnom i edukacijskom izletu, gdje je veliku grupu znatizeljnika domaćin poveo na brdo Trtar i tamošnji vjetropark te u posjet HE Jaruga i prelijepoj Krki. U HE Jaruga je *ciredaše* lijepo dočekao domaćin – direktor HE na Krki, Tomislav Miletić.

Ciredaši su posjetili i našu HE Jaruga u Nacionalnom parku Krka

Rekli su...

Mišo Jurković, direktor HEP Operatora distribucijskog sustava:

- Prvi je CIRED okupio doista veliki broj stručnjaka iz HEP-a, ponajviše razumljivo iz Operatora distribucijskog sustava. Ono što me osobno najviše iznenadilo je veliko zanimanje koje su ljudi pokazali tijekom predavanja na svim studijskim odborima, dvorane su bile maksimalno popunjene, čak i popodne posljednjeg dana Savjetovanja do kasnih sati. To me prvenstveno uvjerilo u potrebu organiziranja takvih savjetovanja. Nedvojbeno - cilj je postignut, a to je razmjena informacija i povećanje stručne kompetencije i znanja zaposlenika HEP Operatora distribucijskog sustava. Ovim putem zahvaljujem svim autorima referata, svima koju su sudjelovali u organizaciji, svim sponzorima, kao i svima onima koju su bili spriječeni doći ali podupiru i pomažu organiziranje takvih skupova.

Mr.sc.Zdenko Tonković, tajnik HO CIRED-a:

- Od osnutka hrvatske CIGRE zagovaralo se i osnivanje ove Konferencije, ali trebalo je proći dosta vremena dok distribucija nije isplivala kao subjekt, kao netko komu je postojanje takvog foruma nužnost. Kada je Hrvatska od međunarodnih organizacija prepoznata kao upravljačica, kao djelatna, konstruktivna - tada je na prijedlog Savjetodavnog komiteta prihvaćeno i organiziranje HO CIRED-a. Pokazalo se da je to doista potrebno, poglavito u trenutku kada se shvatila važnost djelatnosti distribucije za društvo u cjelini te da je ta djelatnost puno šireg značaja nego što je to šalter neke elektrane. Ljudi konačno postaju svjesni svoje profesionalne odgovornosti.

Ante Pavić, predsjednik SO 1:

- Iznimno je važno naglasiti da je, u odnosu na dosadašnja savjetovanja, posjećenost bila puno bolja, tako da smo normirano trajanje izlaganja referata od 15 minuta morali skratiti na 10, odnosno 8 minuta, što držim da je prekratko za kvalitetno obrazlaganje. Bit je u činjenici da motiviramo ljude da napišu aktualan i zanimljiv referat te da ga

prezentiraju na primjereni način, tako da takva skraćenja nisu dobrodošla. Svi žele čuti i sudjelovati, jer čeka nas veliki izazov stvaranja nove distribucije, stjecanje novih znanja, osiguranje novih procesa. Naša će uloga na tržištu biti doista važna, a ljudi su prepoznali taj trenutak.

Dr.sc.Vitomir Komen, predsjednik SO 6:

- Odaziv je jako velik, što me doista veseli. Konačno se stvorio prostor u kojem ljudi mogu iskazati svoja stručna znanja i interese, što se dosad radilo dosta općenito. Kada spomenemo otvaranje tržišta električne energije kojim se bavi značajan broj tema, onda nas posjećenost predavanja i ozbiljnost ljudi nimalo ne čudi. Distribuciji su manjkali upravo takvi skupovi. U okviru našeg Odbora posebno su bile zanimljive teme vezane za probleme mjernih uređaja i očitavanja, infrastrukturu tržišta, problematiku mjernih podataka, nadomjesnih krivulja, opterećenja kupaca... a kako vremena nedostaje, bilo bi poželjno neke od njih obraditi kroz okrugle stolove.

Goran Šagovac, predsjednik SO 2:

- Moja je primjedba da je bilo premalo vremena pa se nije mogla razviti rasprava, a za to je postojala potreba. Budući da je tema kvaliteta električne energije kao robe, novo područje koje se kod nas tek pojavilo, nakon zanimljivih izlaganja trebalo je pojam kvalitete i kvalitetno raspraviti. Primjerice, jednim referatom se tvrdi da samo jedan ispad splitsku Cementaru stoji 200.000 dolara. Pa premda je riječ o ekstremnom slučaju, svaki ispad kod potrošača iziskuje određene troškove. Robe mora biti, ali mora biti i kvalitetna. To su doista zanimljive teme, poglavito za ljude koji se prvi put susreću s takvim pojmovima. Pokazalo se nužnim da se zaposlenici distribucijske djelatnosti okupe na jednom mjestu i da saznaju o tomu što više.

Miodrag Živković, direktor Elektro Šibenik:

- Za mene je prvo Savjetovanje HO CIRED-a svakako jedno pozitivno iskustvo i doista sam počašćen što je Šibenik odabran za takav skup. Procjenjujem da Savjetovanje protječe uspješno, teme su aktualne i pogođene, s obzirom na trenutak u kojem se nalazi Operator distribucijskog sustava, poglavito teme koje su vezane za razvoj i djelovanje

tržišta električne energije. Imponira velik broj stručnjaka koji su se odazvali, a sve nam to govori da CIRED ima svijetlu budućnost i da je ovako nešto bilo potrebno distribucijskoj djelatnosti.

Dragutin Jordanić, rukovoditelj konstrukcije i primjene proizvoda tvrtke ELKA:

- Potpuno je razumljivo da smo tu gdje su pretežito ljudi iz HEP-a, jer je potrebno razgovarati, upoznati se s njihovim saznanjima, vidjeti ima li kakvih problema s našim proizvodima i uslugama, jednom riječju - imati povratnu informaciju s terena. Dvojica naših kolega su također imali svoje referate, a i lijepo je vidjeti koliko se sponzora odazvalo. Uvijek je korisno čuti i vidjeti ljude koji se bave sličnim poslom, sličnom strukom, a na ovom Savjetovanju toga nije manjkalo.

Zdenko Vidmar i Dragutin Gorički, prodajni inženjeri za postrojenja primarne distribucije ABB-a:

- Vrlo smo ugodno iznenađeni brojnošću ljudi i dobrom organizacijom. Sve se provodi usklađeno i pripremljeno je puno bolje nego dosadašnja savjetovanja na kojima smo bili. Nismo imali pisanih radova, ali smo prisustvovali nekim predavanjima. Teme su doista dobro odabrane, jer struke nikad dovoljno onima koji su željni znanja. Uvijek se ima što naučiti ili barem osvježiti znanje.

Josip Bošnjak, direktor Tyco Electronics:

- Naša tvrtka isporučuje kompletnu spojnu opremu za energetske kabele naponske razine od 1 do 110 kV, odvodnike prenapona, izolatore i izolacijske sustave za isti napon...Kao netko tko je od prvoga dana na ovakvim skupovima, nemam značajnih zamjerki, možda najviše činjenici da su se predavanja morala skraćivati. Jer, proizvođači bi itekako imali što za reći o pojedinim temama, posebno oni kojima je elektrodistribucija u krvi, a njima pripadam i ja osobno. Budući da za to nije bilo vremena, možda bi se neke teme trebale ponoviti u okviru tehničkih odbora ili okruglih stolova. Primjerice, posolica je iznimno važna tema za distribuciju Dalmacije, a mi smo proizveli prvi stup s izolatorima otpornima na posolicu. Prvi put će se ugraditi u Elektrodalmaciji.